

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ В ЖІНОЧОМУ ХОКЕЙНОМУ КОЛЕКТИВІ ЗАЛЕЖНО ВІД АМПЛУА

Наталія Козачук, Андрій Казмірук

*Львівський державний університет фізичної культури,
м. Львів, Україна*

Актуальність. Проблема дослідження особливостей особистості спортсмена зараз знову в авангарді спортивно-психологічної проблематики. Мова йде про вивчення спрямованості особистості, про особливості особистісних структурних характеристиках.

Як виявлено в дослідженнях І. П. Волкова, Ю. Л. Ханіна, Г. Д. Горбунова, Ю. А. Коломєйцева та інших, у командних видах спорту розвиваються і формуються різні форми та види міжособистісних взаємин і взаємовпливів як по вертикалі (системи «тренер–спортсмен», «тренер–команда»), так і по горизонталі (системи «спортсмен–спортсмен», «спортсмен–команда») [1, 2, 3, 4].

Отож закономірності впливу цих систем і взаємовідносин на поведінку і зростання спортивних досягнень учасників команд є складною справою, що потребує добре обґрунтованого наукового підходу.

Мега роботи – аналіз прояву психологічних властивостей та їхній вплив на міжособистісні відносини в жіночому хокейному колективі.

Для розв'язання поставлених завдань у нашій роботі використано такі методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури; методи психологічного тестування; педагогічне спостереження; педагогічний експеримент.

У дослідженні взяли участь кваліфіковані спортсменки з хокею. Загалом було опитано 18 хокеїсток з команди «Україночка» міста Києва.

Результати дослідження. У нашому дослідженні ми розподілили хокеїсток за амплуа, а саме захисники і нападники.

Для оцінювання взаємозв'язків показників психологічних параметрів у хокеїсток у нашій роботі було використано лінійну кореляцію Пірсона.

За даними кореляційного аналізу, у хокеїсток в амплуа захисник є тісні взаємозв'язки з низкою психологічних параметрів різних компонентів структури особистості спортсмена.

Так, встановлено, що емоційний показник має кореляційний взаємозв'язок з гностичним показником ($r=0,836$) та свідчить, що хокеїстам в амплу захисник тренер як людина симпатизує, і вони його сприймають як хорошого спеціаліста.

Встановлено, що поведінковий показник має кореляційний взаємозв'язок з емоційним показником ($r=0,718$) та свідчить про хороші взаємовідносини тренера і спортсмена. Так, виявлено кореляційний взаємозв'язок між індексом Сішора і шкалою нейротизму ($r=0,778$), тому можна сказати, що в захисників висока згуртованість, мабуть, завдяки емоційно-стабільним особистостям, які наділені такими рисами, як упевненість, рішучість, урівноваженість.

Наявний зворотній кореляційний взаємозв'язок між стажем та кваліфікацією спортсмена ($r=0,777$) показує, що кількість років заняття хокеєм відповідає кваліфікації спортсмена.

Щодо хокеїсток в амплу нападник, то ми визначили за допомогою кореляційного аналізу взаємозв'язок між гностичним типом взаємовідношень та екстраінтроверсією ($r=0,717$), показує, що спортсмен сприймає тренера як спеціаліста. Це також свідчить про наявність стимулу у хокеїсток до занять хокеєм.

Також виявлено кореляційний взаємозв'язок між емоційним типом взаємовідношень та екстраінтроверсією ($r=0,682$), що показує, наскільки спортсмен симпатизує тренеру.

Встановлено кореляційний взаємозв'язок між поведінковим типом взаємовідношень та нейротизмом ($r=0,666$), тому можна припустити, що від того, як спілкується тренер зі своїми підопічними, залежатиме ефективність їхньої діяльності, а також емоційна стійкість.

Ми виявили також кореляційний взаємозв'язок між поведінковим та емоційним типом взаємовідношень ($r=0,790$), що може свідчити про те, що дівчата в амплу нападник приязні до тренера, симпатизують йому, і в них взаємозагоджений робочий тренувальний процес.

За даними кореляційного аналізу, у хокеїсток в амплу нападник є кореляційний взаємозв'язок між індексом Сішорі і гностичним типом взаємовідношень ($r=0,838$), тому можна стверджувати, що згуртованість у нападників залежатиме від того, наскільки вони будуть впевнені у компетентності тренера і наскільки сприйматимуть тренера як спеціаліста.

Висновок. За допомогою психологічного тестування та статистичного опрацювання отриманих результатів ми визначили особливості прояву

психологічних властивостей та рівень їх кореляційного взаємозв'язку, взявши окремо до уваги гравців в амплу захисники і нападники.

Список використаних джерел

1. Волков И. П. Практикум по спортивной психологии / И. П. Волков. – Санкт-Петербург, 2002. – 288 с.
2. Горбунов Г. Д. Психопедагогика спорта / Г. Д. Горбунов. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва, 2006. – 296 с. – ISBN 5-9718-0103-1.
3. Коломейцев Ю. А. Взаимоотношения в спортивной команде / Ю. О. Коломейцев. – Москва : Физкультура и спорт, 1984. – 128 с.
4. Ханин Ю. Л. О психологической подготовке команды к соревнованию / Ю. Л. Ханин // Психологические вопросы тренировки и готовности спортсменов к соревнованию : сб. работ ин-тов физ. культуры. – Москва, 1968. – Вып. 6. – С. 24–28.